

Briselē, 2023. gada 4. maijā
(OR. en)

8510/23

LIMITE

SOC 260
ANTIDISCRIM 36
GENDER 39
JAI 468
FREMP 114
CODEC 660

Starpiestāžu lieta:
2022/0401(APP)

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	7589/2023
K-ja dok. Nr.:	15899/22 + 15902/22
Temats:	Priekšlikums – PADOMES DIREKTĪVA par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu un par Direktīvas 2000/43/EK 13. panta un Direktīvas 2004/113/EK 12. panta svītrotāšanu

Pielikumā pievienoti prezidentvalsts sagatavoti redakcionāli ierosinājumi attiecībā uz minēto priekšlikumu, ņemot vērā darba grupā notikušās diskusijas un no delegācijām saņemtos rakstiskos komentārus.

Materiālie noteikumi pievienotajā tekstā ir identiski tiem, kas ietverti direktīvas projektā, kura pamatā ir LESD 157. pants (sk. dok. 8804/23), kas tika apspriests paralēli šeit minētajam priekšlikumam. Tomēr vienā un otrā tekstā ir arī elementi, kas ir specifiski katram no tiem (sk. atsauces, apsvērumus ¹ un mijnorādes, kā arī parakstītājus).

Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo redakciju angļu valodā (dok. 7589/23) ir norādītas šādi: jaunais teksts ir **treknrakstā vai pasvītrotā treknrakstā** un svītrojumi ir atzīmēti ar "[...]".

Šo dokumentu apspriedīs nākamajā darba grupas sanāksmē, kas ir plānota 15. maijā.

¹ Lūgums ņemt vērā, ka apsvērumu skaits un līdz ar to arī to numerācija abos tekstos atšķiras.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA

par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu un par Direktīvas 2000/43/EK 13. panta un Direktīvas 2004/113/EK 12. panta svītrotšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 19. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu ²,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ³,

² OV C , , lpp.

³ OV C , , lpp.

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁴,

ņemot vērā Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinumu ⁵,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

⁴ OV C , , lpp.

⁵ OV C , , lpp.

(1) Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā tiesības uz vienlīdzību un tiesības uz nediskrimināciju ir atzītas par Savienības pamatvērtībām ⁶, un Savienība jau ir pieņēmusi vairākas direktīvas par diskriminācijas aizliegumu.

(2) Ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 19. panta 1. punktu, neskarot pārējos Līgumu noteikumus un nepārsniedzot pilnvaras, ko Savienībai piešķir Līgumi, Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar vienprātīgu lēmumu var veikt atbilstīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.

(3) Šīs direktīvas mērķis ir noteikt minimālās prasības līdztiesības iestāžu darbībai ar mērķi uzlabot to efektivitāti un garantēt to neatkarību, tādējādi stiprinot vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu, kas izriet no Padomes Direktīvām 79/7/EEK ⁷, 2000/43/EK ⁸, 2000/78/EK ⁹ un 2004/113/EK ¹⁰.

(4) Direktīva 79/7/EEK aizliedz diskrimināciju dzimuma dēļ sociālā nodrošinājuma jautājumos.

(5) Direktīva 2000/43/EK aizliedz diskrimināciju rases vai etniskās piederības dēļ.

(6) Direktīva 2000/78/EK aizliedz diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ attiecībā uz nodarbinātību, profesiju un profesionālo izglītību.

⁶ Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. un 3. pants, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. un 10. pants un Hartas 21., 23. un 26. pants.

⁷ Padomes Direktīva 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp.).

⁸ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.).

⁹ Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.).

¹⁰ Padomes Direktīva 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.).

(7) Direktīva 2004/113/EK aizliedz diskrimināciju dzimuma dēļ attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu.

(8) Direktīva 2000/43/EK un 2004/113/EK ietver prasību dalībvalstīm izraudzīties vienu vai vairākas iestādes, lai veicinātu, tostarp analizētu, uzraudzītu un atbalstītu, vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām bez diskriminācijas tādu iemeslu dēļ, kas izklāstīti attiecīgajās direktīvās (turpmāk "līdztiesības iestādes"). Tās nosaka dalībvalstīm pienākumu nodrošināt, ka šo iestāžu kompetencē ietilpst neatkarīgas palīdzības sniegšana cietušajiem, neatkarīgu aptauju veikšana attiecībā uz diskrimināciju, neatkarīgu ziņojumu publicēšana un ieteikumu sniegšana par visiem ar šādu diskrimināciju saistītiem jautājumiem.

(9) Arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/54/EK ¹¹ un 2010/41/ES ¹² ir paredzēta līdztiesības iestāžu izraudzīšanās.

(10) Visas dalībvalstis ir izveidojušas līdztiesības iestādes saskaņā ar Direktīvu 2000/43/EK un Direktīvu 2004/113/EK. Ir ieviesta daudzveidīga līdztiesības iestāžu sistēma, un ir izveidojusies laba prakse. Tomēr daudzas līdztiesības iestādes saskaras ar problēmām, jo īpaši attiecībā uz resursiem, neatkarību un pilnvarām, kas nepieciešamas to uzdevumu veikšanai. [...] ¹³

(11) Direktīva 2000/43/EK un Direktīva 2004/113/EK atstāj dalībvalstīm plašu rīcības brīvību attiecībā uz līdztiesības iestāžu struktūru un darbību. Tā rezultātā starp dalībvalstīs izveidotajām līdztiesības iestādēm rodas būtiskas atšķirības attiecībā uz iestāžu mandātu, kompetencēm, struktūru, resursiem un operatīvo darbību. Tas savukārt nozīmē, ka aizsardzība pret diskrimināciju dažādās dalībvalstīs ir atšķirīga.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/41/ES (2010. gada 7. jūlijs) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp.).

¹³ Zemsvītras piezīme ir svītrotā.

(12) Lai gan Direktīvā 79/7/EEK un Direktīvā 2000/78/EK nav noteikts, ka dalībvalstīm jāizraugās līdztiesības iestādes, kas nodarbojas ar minētajās direktīvās ietvertajiem jautājumiem, vairumā dalībvalstu šādu iestāžu kompetencē tomēr ir minētie jautājumi, ja to prasa valsts tiesību akti. Tomēr tas tā nav visās dalībvalstīs, un tas visā Savienībā rada atšķirīgu aizsardzības līmeni pret diskrimināciju jautājumos, uz kuriem attiecas minētās direktīvas.

(13) Lai nodrošinātu, ka līdztiesības iestādes var efektīvi veicināt Direktīvu 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK izpildi, veicinot vienlīdzīgu attieksmi, novēršot diskrimināciju un sniedzot palīdzību visām diskriminētajām personām un grupām, lai tās varētu piekļūt tiesu iestādēm visā Savienībā, ir jāpieņem [...] minimālie standarti šo iestāžu darbībai un jāpaplašina to mandāts, attiecinot to arī uz jautājumiem, uz kuriem attiecas Direktīva 79/7/EEK un Direktīva 2000/78/EK. Jaunajos standartos ir [...] ņemta vērā pieredze, kas gūta, piemērojot Komisijas Ieteikumu 2018/951 ¹⁴, pamatojoties uz dažiem tā noteikumiem un vajadzības gadījumā paredzot jaunus noteikumus. Tie [...] balstās arī uz citiem attiecīgiem instrumentiem, piemēram, Vispārēji politisko rekomendāciju Nr. 2 ¹⁵ par līdztiesības iestādēm, ko pieņēmusi Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību (ECRI), un Parīzes principiem ¹⁶, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija un kas piemērojami valstu cilvēktiesību iestādēm.

[(14) Tie paši minimālie standarti līdztiesības iestāžu darbībai jautājumos, uz kuriem attiecas Direktīvas 2006/54/EK un 2010/41/ES, ir paredzēti Direktīvā (ES) .../... *[par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos un Direktīvas 2006/54/EK 20. panta un Direktīvas 2010/41/ES 11. panta svītrosānu* ¹⁷.]

¹⁴ Komisijas Ieteikums (ES) 2018/951 (2018. gada 22. jūnijs) par līdztiesības iestāžu standartiem (OV L 167, 4.7.2018., 28. lpp.).

¹⁵ ECRI pārskatīta Vispārēji politiskā rekomendācija Nr. 2 par vienlīdzības institūciju cīņu pret rasismu un neiecietību nacionālā līmenī – pieņemta 1997. gada 13. jūnijā un pārskatīta 2017. gada 7. decembrī.

¹⁶ Principi attiecībā uz valsts iestāžu statusu, kas pieņemti ar Ģenerālās asamblejas 1993. gada 20. decembra Rezolūciju 48/134.

¹⁷ COM (2022) 688.

(15) Šī direktīva būtu jāpiemēro līdztiesības iestāžu rīcībai jautājumos, uz kuriem attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Standartiem būtu jāattiecas tikai uz līdztiesības iestāžu darbību, un tiem nebūtu jāpaplašina minēto direktīvu materiālā piemērošanas joma vai darbības joma attiecībā uz personām.

(16) Veicinot vienlīdzīgu attieksmi, novēršot diskrimināciju un palīdzot no diskriminācijas cietušajiem, līdztiesības iestādēm būtu jāpievērš īpaša uzmanība diskriminācijai, kuras pamatā ir vairāki iemesli, kas aizsargāti ar Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.

(16a) (jauns) dalībvalstīm būtu jāizraugās viena vai vairākas struktūras šajā direktīvā noteikto kompetenču īstenošanai. Dalībvalstis var sadalīt kompetences starp vairākām līdztiesības iestādēm, piemēram, kādai iestādei uzticot diskriminācijas novēršanu, vienlīdzīgas attieksmes un palīdzības cietušajiem veicināšanu, bet kādai citai – lēmumu pieņemšanas funkcijas.

(17) ¹⁸ Līdztiesības iestādes var efektīvi pildīt savus pienākumus tikai tad, ja tās spēj rīkoties pilnīgi neatkarīgi bez jebkādas ārējas ietekmes. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāveic vairāki pasākumi, kas veicina līdztiesības iestāžu neatkarību. Līdztiesības iestādes, kas īsteno šajā direktīvā noteiktās kompetences, var būt daļa no ministrijas vai citas organizatoriskas struktūras, ja tiek nodrošināta to neatkarība. Veicot savus uzdevumus un īstenojot savas kompetences, līdztiesības iestādēm būtu **jāsaglabā sava neatkarība attiecībā uz jebkādu** tiešu vai netiešu ārēju ietekmi, **atturoties prasīt vai pieņemt** norādījumus no jebkuras personas. Līdztiesības iestādēm būtu jāspēj pārvaldīt savu budžetu un resursus, tostarp, atlasot un pārvaldot savus darbiniekus, un būtu jāspēj noteikt savas prioritātes **saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu**. Darbiniekiem, kuri [...] ieņem pastāvīgu vai pagaidu **lēmumu pieņemšanas vai vadības amatu, piemēram, līdztiesības iestādes vadītāja vai vadītāja vietnieka amatu, un attiecīgā gadījumā valdes locekļiem, vajadzētu būt neatkarīgiem, ar amatam atbilstīgu kvalifikāciju un izvēlētiem pārrēdzamā procesā. Šā procesa pārrēdzamību var nodrošināt, piemēram, publiski publicējot paziņojumus par vakancēm.**

¹⁸ Sk. 3. pantu.

(18) ¹⁹ Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka līdztiesības iestāžu iekšējā struktūra, **piemēram, iekšējā organizācija un procesi**, ļauj neatkarīgi īstenot to dažādās kompetences. [...] Līdztiesības iestādēm, **veicot izmeklēšanu** vai novērtējot lietu, būtu jārikojas objektīvi, jo īpaši tad, ja līdztiesības iestādei ir saistošu lēmumu pieņemšanas pilnvaras.

(18a) ²⁰ [...] Ja līdztiesības iestāde ir daļa no struktūras, kurai ir vairāki mandāti, piemēram, daļa no ombuda ar plašākām pilnvarām vai valsts cilvēktiesību iestādes, **šādas** vairāku mandātu struktūras iekšējai uzbūvei būtu jāgarantē konkrētā līdztiesības mandāta efektīva īstenošana.

(19) ²¹ **Ar savu attiecīgo valsts budžeta procedūru palīdzību** dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka līdztiesības iestādes saņem pietiekamus resursus, jo tas ir būtiski to efektīvai darbībai un uzdevumu izpildei, tostarp, ka tām ir kvalificēts personāls, piemērotas telpas un infrastruktūra, lai efektīvi, saprātīgā termiņā **vai** valsts tiesību aktos noteiktajos termiņos veiktu visus savus uzdevumus. [...]

(19a) ²² Ir svarīgi, lai budžeta piešķirums saglabātos stabils, tiktu plānots daudzgadu perspektīvā un ļautu līdztiesības iestādēm segt izmaksas, ko var būt grūti paredzēt, piemēram, sūdzību, tiesvedības izmaksu un automatizētu sistēmu izmantošanas [...] pieauguma gadījumā. Būtiski ir pievērst uzmanību iespējām un riskiem, ko rada automatizētu sistēmu, tostarp mākslīgā intelekta, izmantošana. Konkrēti, līdztiesības iestādēm vajadzētu būt nodrošinātām ar pienācīgiem cilvēkresursiem un tehniskajiem resursiem, it īpaši, lai tās, no vienas puses, varētu izmantot automatizētas sistēmas savam darbam, un, no otras puses, novērtēt šādu sistēmu atbilstību nediskriminācijas noteikumiem. Ja līdztiesības iestāde ir daļa no struktūras, kurai ir vairāki mandāti, būtu jānodrošina resursi, kas ir vajadzīgi, lai tā varētu īstenot savu mandātu līdztiesības jomā.

¹⁹ Sk. 3. pantu.

²⁰ Sk. 3. pantu.

²¹ Sk. 4. pantu.

²² Piezīme: 19. apsvērums ir sadalīts divos atsevišķos apsvērumos..

(20)

(21) ²³ Līdztiesības iestādēm līdzās citiem aktoriem ir būtiska loma diskriminācijas novēršanā un līdztiesības veicināšanā. Lai pievērstos diskriminācijas strukturālajiem aspektiem un sekmētu sociālās pārmaiņas, līdztiesības iestādēm būtu jāpiešķir pilnvaras veikt pasākumus diskriminācijas novēršanai **uz tāda pamata un** tādās jomās, **uz kurām attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**, un veicināt vienlīdzīgu attieksmi. Šādi pasākumi var ietvert labas prakses apmaiņu, pozitīvu rīcību un līdztiesības aspekta integrēšanu publiskā un privātā sektora struktūrās, kā arī attiecīgas apmācības, informācijas, konsultāciju, norādījumu un atbalsta sniegšanu tām. Svarīgi ir arī, lai līdztiesības iestādes sazinātos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un iesaistītos publiskās debatēs.

(22) ²⁴ Papildus preventīviem pasākumiem līdztiesības iestāžu galvenais uzdevums ir sniegt palīdzību **iespējamajiem** cietušajiem no diskriminācijas. Šai palīdzībai vienmēr būtu jāietver pamatinformācijas sniegšana sūdzības iesniedzējiem, tostarp informācija par to, vai sūdzība tiks slēgta vai arī ir pamats turpināt sūdzības izskatīšanu, **ja vien sūdzība nav iesniegta anonīmi**. Dalībvalstis **ir atbildīgas par** to, lai noteiktu kārtību, kādā līdztiesības iestāde informētu sūdzības iesniedzējus, piemēram, par procesa grafiku vai procesuālām garantijām pret atkārtotām vai ļaunprātīgām sūdzībām.

(23) Lai nodrošinātu, ka visi iespējamie cietušie var iesniegt sūdzību, vajadzētu būt iespējai iesniegt sūdzības dažādos veidos. [...] **Saskaņā ar Komisijas** Ieteikumu 2018/951 sūdzību iesniegšanai vajadzētu būt iespējamai sūdzības iesniedzēja izvēlētajā valodā, kas tiek izmantota dalībvalstī, kurā atrodas līdztiesības iestāde. Lai novērstu vienu no nepietiekamas ziņošanas iemesliem, proti, bailes no represijām, iespējamajiem cietušajiem pēc iespējas būtu jāpiedāvā konfidencialitāte.

²³ Sk. 5. pantu.

²⁴ Sk. 6. pantu.

(24) ²⁵ Lai piedāvātu iespēju ātri un par pieņemamu cenu izšķirt strīdus ārpustiesas kārtībā, dalībvalstīm būtu jānodrošina pusēm iespēja panākt strīdu alternatīvu izšķiršanu tieši ar līdztiesības iestādes vai citas pastāvošas kompetentās iestādes starpniecību. Ja šāds process beidzas bez atrisinājuma vai ja kāda no pusēm noraida iznākumu, pusēm nebūtu jālīdz vērsties tiesā. Dalībvalstīm būtu jānosaka strīdu alternatīvas izšķiršanas procesa kārtība saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.

(25) Ja līdztiesības iestādēm ir aizdomas par Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK vai 2004/113/EK noteiktā vienlīdzīgas attieksmes principa iespējamu pārkāpumu, tām vajadzētu būt iespējai **veikt izmeklēšanu** pēc sūdzības saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas.

(26) Pierādījumi ir būtiski, lai noteiktu, vai ir notikusi diskriminācija, un bieži vien tie neatrodas pie iespējamā cietušā. Tāpēc līdztiesības iestādēm vajadzētu būt iespējai piekļūt [...] informācijai, kas **ir nepieciešama**, lai konstatētu, **vai ir notikusi** diskriminācija, un sadarbotos ar **citām kompetentajām iestādēm, kas var ietvert** attiecīgos publiskos dienestus, piemēram, darba inspekcijas vai izglītības inspekcijas, **un ar sociālajiem partneriem**. Dalībvalstīm būtu jāizveido piemērota sistēma šīs kompetences īstenošanai saskaņā ar valsts noteikumiem un procedūrām.

(27) Pamatojoties uz savāktajiem pierādījumiem, līdztiesības iestādēm savs novērtējums būtu jāsniedz sūdzības iesniedzējam. Dalībvalstīm būtu jānosaka, kāds ir šā novērtējuma juridiskais **raksturs**, kas var būt nesaistošs atzinums vai saistošs [...] lēmums. Kā vienā, tā otrā būtu jānorāda novērtējuma iemesli un vajadzības gadījumā jāiekļauj pasākumi, lai novērstu visus konstatētos pārkāpumus un novērstu turpmākus atgadījumus, **vienlaikus ņemot vērā atzinumu un lēmumu atšķirīgo raksturu**. Lai nodrošinātu līdztiesības iestāžu darba efektivitāti, dalībvalstīm būtu jāpieņem atbilstīgi pasākumi attiecībā uz turpmāko rīcību pēc atzinumu pieņemšanas un lēmumu izpildi.

²⁵ Sk. 7. pantu.

(28) ²⁶ Lai popularizētu savu darbu un līdztiesības tiesību aktus, līdztiesības iestādēm vajadzētu būt iespējai publicēt **vismaz** kopsavilkumu tiem saviem atzinumiem un lēmumiem, kurus tās uzskata par īpaši nozīmīgiem. [...]

(29) Līdztiesības iestādēm vajadzētu būt tiesībām piedalīties tiesvedībā, lai palīdzētu nodrošināt vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu, kas noteikts Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. [...] Valsts noteikumus par prasību pieņemamību, [...] un jo īpaši visus leģitīmo interešu nosacījumus, nevar piemērot tādā veidā, kas **varētu** apdraudēt to, cik efektīvas ir līdztiesības iestāžu tiesības piedalīties. Pilnvaras **veikt izmeklēšanu un pieņemt** lēmumus un tiesības piedalīties tiesvedībā, kas ar šo direktīvu piešķirtas līdztiesības iestādēm, atvieglos Direktīvu 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK par pierādīšanas un tiesību aizsardzības pienākumu pašreizējo noteikumu praktisko īstenošanu. Saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem līdztiesības iestādes varēs konstatēt faktus, no kuriem var secināt, ka ir notikusi tieša vai netieša diskriminācija, tādējādi izpildot nosacījumus, kas paredzēti Direktīvas 2000/43/EK 8. pantā, Direktīvas 2000/78/EK 10. pantā un Direktīvas 2004/113/EK 9. pantā. Tāpēc to atbalsts atvieglos tiesu iestāžu pieejamību cietušajiem.

(30) [...] Līdztiesības iestādes **var** rīkoties cietušo vārdā vai viņu atbalstam (**ar viņu piekrišanu**), ļaujot viņiem piekļūt tiesu iestādēm gadījumos, kad procesuāli un finansiāli šķēršļi vai bailes no viktimizācijas bieži vien viņus attur. [...] Līdztiesības iestādes **arī var** izvēlēties lietas, kurās tās nolemj vērsties valsts tiesās, un veicināt vienlīdzīgas attieksmes tiesību aktu pareizu interpretāciju un piemērošanu.

²⁶ Sk. 8a. pantu.

(31) ²⁷ Pret dažiem diskriminācijas gadījumiem ir grūti cīnīties, jo nav sūdzības iesniedzēja, kas pats būtu iesniedzis prasību. Spriedumā, kas pieņemts lietā C-54/07 (*Feryn*) ²⁸, ko savā vārdā iesniedza līdztiesības iestāde, Tiesa apstiprināja, ka diskrimināciju var konstatēt pat tad, ja nav identificēta cietušā. [...] Līdztiesības iestādes konkrētos diskriminācijas gadījumos var rīkoties savā vārdā, lai aizstāvētu sabiedrības intereses. **Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi var paredzēt, ka šādos diskriminācijas gadījumos par atbildētāju ir jābūt kādai identificētai personai vai struktūrai.** Šādos diskriminācijas gadījumos līdztiesības iestāde var izvēlēties, piemēram, atkarībā no to biežuma vai smaguma vai ja pastāv vajadzība pēc juridiska precizējuma, un katrs no tiem var nozīmēt, ka diskriminācijai ir strukturāls vai sistēmātisks raksturs.

(32) ²⁹ Līdztiesības iestādēm arī vajadzētu būt iespējai **saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi** iesniegt apsvērumus tiesām, [...] **piemēram, sniedzot savu ekspertu atzinumu.**

(33)

(34) Lai nodrošinātu individuālo tiesību ievērošanu, dalībvalstīm līdztiesības iestāžu pilnvaras būtu jānosaka ar atbilstošām procesuālajām garantijām, nodrošinot, ka tiek pienācīgi aizsargāti svarīgi principi, piemēram, tiesības uz aizstāvību, tiesības uz **saistošu lēmumu** pārskatīšanu tiesā un tiesības uz konfidencialitāti. Piemēram, konfidencialitātes nodrošināšana lieciniekiem un trauksmes cēlējiem ir svarīgs veids, kā veicināt ziņošanu par diskriminācijas gadījumiem.

(35) Noteikumi par līdztiesības iestāžu tiesībām piedalīties tiesvedībā nemaina cietušo un apvienību, organizāciju vai citu juridisku personu, kas īsteno cietušo tiesības, tiesības, kurām saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem ir leģitīmas intereses nodrošināt Direktīvas 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK ievērošanu, kā noteikts minētajās direktīvās, **tostarp, kad minētās personas ir iesaistījušās jebkādā tiesas un/vai administratīvajā procesā.**

²⁷ Sk. 9. pantu.

²⁸ 2008. gada 10. jūlija spriedums, *Feryn* (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

²⁹ Sk. 9. pantu.

(36) Līdztiesības iestāžu darba efektivitāte ir atkarīga arī no tā, vai diskriminācijas riskam pakļautajām grupām tiks nodrošināta pilnīga piekļuve to pakalpojumiem. Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras veiktajā apsekojumā ³⁰ 71 % etnisko vai imigrantu minoritāšu grupu locekļu ziņoja, ka nav informēti par organizācijām, kas sniedz atbalstu vai konsultācijas no diskriminācijas cietušajiem. Šīs piekļuves atbalstīšanai svarīgs solis ir dalībvalstīm nodrošināt, ka cilvēki zina savas tiesības un apzinās līdztiesības iestāžu pastāvēšanu un piedāvātos pakalpojumus. Tas ir īpaši svarīgi nelabvēlīgā situācijā esošām grupām un grupām, kuru piekļuvi šai informācijai var kavēt, piemēram, to ekonomiskais statuss, invaliditāte, rakstpratība vai piekļuves tiešsaistes rīkiem trūkums.

(37) Būtu jāgarantē visiem vienlīdzīga piekļuve līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un publikācijām. Šajā nolūkā būtu jāapzina un jānovērš iespējamie šķēršļi piekļuvei līdztiesības iestāžu pakalpojumiem. Sūdzības iesniedzējiem pakalpojumiem vajadzētu būt bez maksas. **Neskarot reģionālo un vietējo iestāžu autonomiju**, dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka līdztiesības iestāžu pakalpojumi ir pieejami visiem potenciālajiem cietušajiem visā to teritorijā, piemēram, **ar šādiem pasākumiem**: izveidojot vietējos birojus, tostarp mobilos birojus, **izmantojot komunikācijas rīkus**, organizējot vietējās kampaņas, sadarbojoties ar vietējiem delegātiem vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām vai izmantojot nolīgtus pakalpojumu sniedzējus.

³⁰ FRA EU-MIDIS II apsekojums.

(38) [...] **Lai personām ar invaliditāti garantētu piekļuvi visiem līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un darbībām, ir jānodrošina piekļūstamība saskaņā ar [...] Direktīvu (ES) 2019/882 ³¹ un 2006. gada 13. decembrī pieņemto Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCRPD), kā arī saprātīgi pielāgojumi saskaņā ar UNCRPD. Tādēļ līdztiesības iestādēm būtu jānodrošina fiziska un digitāla ³² piekļūstamība, novēršot un likvidējot šķēršļus, ar kuriem personas ar invaliditāti var saskarties piekļuvē to pakalpojumiem un informācijai, un jāparedz saprātīgi pielāgojumi, ja konkrētā gadījumā tādi ir vajadzīgi, veicot nepieciešamās un atbilstošās izmaiņas un korekcijas.**

(39) Iespēja, ka līdztiesības iestādes varētu regulāri un ilgtermiņā veikt savstarpēju koordināciju un sadarboties dažādos līmeņos, ir būtiska, lai nodrošinātu savstarpēju mācīšanos, saskaņotību un konsekvenci, un tā var paplašināt to darba tvērumu un ietekmi. Līdztiesības iestādēm jo īpaši būtu jāsadarbojas ar citām līdztiesības iestādēm tajā pašā dalībvalstī un citās dalībvalstīs[...] un ar publiskām un privātām struktūrām vietējā, reģionālā, valsts, Savienības un starptautiskā līmenī, piemēram, **līdztiesības iestāžu tīkliem ES līmenī**, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, datu aizsardzības iestādēm, sociālajiem partneriem, darba un izglītības inspekcijām, tiesībaizsardzības struktūrām, aģentūrām, kas valsts līmenī atbild par cilvēktiesību aizsardzību, **valsts statistikas birojiem**, iestādēm, kas pārvalda Savienības līdzekļus, valstu kontaktpunktiem romu jautājumos, patērētāju struktūrām un valstu neatkarīgiem mehānismiem UNCRPD veicināšanai, aizsardzībai un uzraudzībai.

³¹ **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām, OV L 151, 7.6.2019., 70.–115. lpp.**

³² Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību (OV L 327, 2.12.2016., 1.–15. lpp.) un saistīto īstenošanas lēmumu.

(40) Līdztiesības iestādes nevar pilnībā darboties kā eksperti vienlīdzīgas attieksmes jomā, ja politikas veidošanas procesā ar tām neapspriežas pietiekami agrā posmā par jautājumiem, kas saistīti ar tiesībām un pienākumiem, kuri izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāizveido pārredzamas procedūras, lai nodrošinātu savlaicīgu apspriešanos [...], **un tām būtu arī jāļauj līdztiesības iestādēm, ja tās to uzskata par vajadzīgu, sniegt ieteikumus un publicēt tos pietiekami laicīgi, lai tos būtu iespējams ņemt vērā.**

(41) Līdztiesības datiem ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu izpratni, informētu cilvēkus, noteiktu diskriminācijas apmēru, norādītu tendences laika gaitā, pierādītu diskriminācijas pastāvēšanu, novērtētu līdztiesības tiesību aktu īstenošanu, demonstrētu nepieciešamību īstenot pozitīvu rīcību un izstrādātu pierādījumos pamatotu politiku ³³. Līdztiesības iestādēm ir sava loma attiecīgo līdztiesības datu izstrādē šiem mērķiem, piemēram, organizējot apaļā galda sanāksmes, kurās piedalītos visas attiecīgās struktūras. Tām būtu arī jāvēl un jāanalizē dati par savām darbībām vai jāveic apsekojumi, un tām vajadzētu būt iespējai piekļūt statistikas informācijai par jautājumiem, kas tām uzticēti saskaņā ar Direktīvu 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, un tām vajadzētu spēt izmantot šādu informāciju. Minētajā statistikas informācijā nebūtu jāiekļauj nekādi personāli.

(42) Papildus gada ziņojuma publicēšanai par savām darbībām [...] līdztiesības iestādēm būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā ietverts vispārējs novērtējums par situāciju attiecībā uz diskrimināciju, kas ietilpst to mandātā attiecīgajā dalībvalstī, **kā arī citi ziņojumi saistībā ar diskrimināciju. [...]**

³³ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Padomes Direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības ("Rasu vienlīdzības direktīva"), un Padomes Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju ("Nodarbinātības vienlīdzības direktīva"), piemērošanu (SWD(2021) 63 final).

(43) Lai noteiktu savu nākotnes redzējumu un organizācijas mērķus un uzdevumus, līdztiesības iestādēm būtu jāpieņem rīcības programma. Tādējādi tās varētu nodrošināt savu dažādo darba virzienu saskaņotību laika gaitā un ilgtermiņa rīcības plāna ietvaros risināt sistēmiskus diskriminācijas jautājumus, kas ietilpst to mandātā.

(44) ³⁴ Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus dalībvalstu ziņošanas pienākumu īstenošanai, ievērojot 16. panta 2. punktu, attiecībā uz saskaņā ar šo direktīvu izraudzīto līdztiesības iestāžu darbību, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras izveidot sarakstu ar attiecīgajiem rādītājiem, uz kuru pamata būtu jāvāc dati. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ³⁵. [...]

(45) Šī direktīva nosaka minimālās prasības, tādējādi sniedzot dalībvalstīm iespēju ieviest vai uzturēt spēkā labvēlīgākus noteikumus. Šīs direktīvas īstenošanai nebūtu jākalpo par attaisnojumu nekādam regresam attiecībā uz situāciju, kura jau pastāv ikvienā dalībvalstī.

(46) Šī direktīva balstās uz noteikumiem, kas paredzēti Direktīvā 2000/43/EK un Direktīvā 2004/113/EK, ieviešot stingrākus standartus līdztiesības iestāžu darbībai. Tādēļ būtu jāsvītro iepriekšējie noteikumi par līdztiesības iestādēm Direktīvas 2000/43/EK 13. pantā un Direktīvas 2004/113/EK 12. pantā.

³⁴ Sk. 16. pantu.

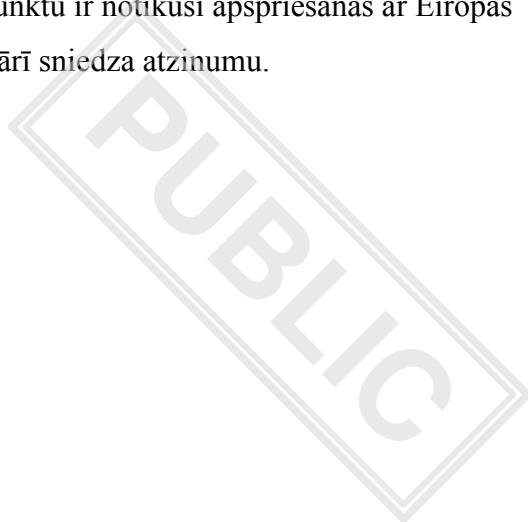
³⁵ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).**

(47) Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt līdztiesības iestāžu darbību saskaņā ar minimālajiem standartiem, lai uzlabotu to efektivitāti un garantētu to neatkarību nolūkā stiprināt vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu. Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un tāpēc tas būtu jāsasniedz Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā direktīvā, kas aprobežojas ar minimālo standartu noteikšanu, paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(48) Ikvienu persondatu apstrāde, ko veic līdztiesības iestādes saskaņā ar šo direktīvu, būtu jāveic, pilnībā ievērojot Regulu (ES) 2016/679. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka līdztiesības iestāžu uzdevumi ir skaidri noteikti tiesību aktos saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu, to lasot saistībā ar minētās regulas 6. panta 2. un 3. punktu. Līdztiesības iestādēm persondati būtu jāapstrādā tikai tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams, lai izpildītu savus uzdevumus saskaņā ar šo direktīvu, kuras mērķis ir īstenot pamattiesības un pienākumus, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Personas, kuru persondati tiek apstrādāti, būtu jāinformē par viņu kā datu subjektu tiesībām, tostarp par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas tām pieejami valsts līmenī.

(49) Ja līdztiesības iestāžu uzdevumu izpildei ir jāapstrādā īpašu kategoriju persondati, kuras minētas Regulas (ES) 2016/679 9. panta 1. punktā, dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka valsts tiesību aktos tiek ievērota tiesību uz datu aizsardzību būtība un paredzēti piemēroti un konkrēti pasākumi datu subjekta pamattiesību un interešu aizsardzībai saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 9. panta 2. punkta g) apakšpunktu. Šādām garantijām būtu jāietver, piemēram, iekšējā politika un pasākumi, lai nodrošinātu datu minimizēšanu, tostarp, ja iespējams, anonimizējot persondatus; lai piemērotu persondatu pseidonimizāciju un šifrēšanu; lai novērstu neatļautu piekļuvi persondatiem un to pārsūtīšanu un lai nodrošinātu, ka persondati netiek apstrādāti ilgāk, nekā nepieciešams nolūkiem, kādos tos apstrādā.

(50) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas 2023. gada 2. februārī sniedza atzinumu.

1. pants

Mērķis, priekšmets un darbības joma

1. Šajā direktīvā ir noteiktas minimālās prasības līdztiesības iestāžu darbībai ar mērķi uzlabot to efektivitāti un garantēt to neatkarību, tādējādi stiprinot vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu, kas izriet no **Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**.
2. Dalībvalstu pienākumi un līdztiesības iestāžu uzdevumi saskaņā ar šo direktīvu attiecas uz tiesībām un pienākumiem, kas izriet no **Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**.

2. pants

Līdztiesības iestāžu izraudzīšanās

1. Dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas iestādes (turpmāk "līdztiesības iestādes"), kas īsteno šajā direktīvā noteiktās kompetences.
2. Šī direktīva neskar darba inspekciju vai citu [...] **inspekciju, kā arī** sociālo partneru kompetenci.

3. pants

Neatkarība

1. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka līdztiesības iestādes, veicot savus uzdevumus un īstenojot savu kompetenci, ir neatkarīgas un brīvas no ārējas ietekmes, jo īpaši, kas attiecas uz to iekšējo struktūru, pārskatatbildību, budžetu, personālu un organizatoriskajiem jautājumiem.

Dalībvalstis paredz pārredzamas procedūras attiecībā uz līdztiesības iestāžu darbinieku, kas ieņem **lēmumu pieņemšanas vai** vadības amatus, un attiecīgā gadījumā valdes locekļu atlasi, iecelšanu amatā, atsaukšanu un iespējamu interešu konfliktu, lai garantētu viņu kompetenci un neatkarību.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka [...] līdztiesības iestādes **izveido iekšēju struktūru, kas garantē** to kompetences neatkarīgu un attiecīgā gadījumā objektīvu īstenošanu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka [...] struktūru, kurām ir vairāki mandāti, iekšējā uzbūvē **garantē** līdztiesības mandāta efektīvu īstenošanu.

4. pants

Resursi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka katrai līdztiesības iestādei tiek nodrošināti cilvēkresursi, tehniskie un finanšu resursi, kas vajadzīgi tās uzdevumu efektīvai veikšanai un kompetenču efektīvai īstenošanai, pamatojoties uz iemesliem un jomās, uz kurām attiecas Direktīvas **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**.

2. Ja līdztiesības iestādes ir daļa no struktūras, kas atbild par vairākiem mandātiem, 1. punktu konkrēti piemēro līdztiesības mandātam un tā atbalsta personālam un sistēmām.

5. pants

Prevencija, popularizēšana un izpratnes veicināšana

1. Dalībvalstis pieņem atbilstīgus pasākumus, piemēram, stratēģijas, lai palielinātu iedzīvotāju informētību visā to teritorijā, īpašu uzmanību pievēršot personām un grupām, kas pakļautas diskriminācijas riskam, par tiesībām, kas paredzētas Direktīvās **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**, un par līdztiesības iestāžu un to pakalpojumu esamību.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir pilnvarotas veikt pasākumus, lai novērstu diskrimināciju un veicinātu vienlīdzīgu attieksmi.
3. Dalībvalstis un līdztiesības iestādes ņem vērā katrai mērķgrupai piemērotus komunikācijas rīkus un formātus. Tās jo īpaši pievēršas grupām, kuru piekļuvi informācijai var kavēt, piemēram, to nestabils ekonomiskais statuss, vecums, invaliditāte, rakstpratība, valstspiederība vai uzturēšanās statuss vai nespēja piekļūt tiešsaistes rīkiem.

6. pants

Palīdzība cietušajiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir spējīgas sniegt palīdzību iespējamiem cietušajiem, kā noteikts 2.–4. punktā.
2. Līdztiesības iestādēm ir spēja saņemt sūdzības par diskrimināciju.

3. Līdztiesības iestādes sniedz palīdzību iespējamiem cietušajiem, sākotnēji viņus informējot par tiesisko regulējumu, tostarp konsultācijām, kas vērstas uz viņu konkrēto situāciju, par līdztiesības iestādes piedāvātajiem pakalpojumiem un saistītajiem procesuālajiem aspektiem, kā arī par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, tostarp par iespēju iesniegt lietu tiesā.

Līdztiesības iestādes arī informē iespējamos cietušos par piemērojamiem konfidencialitātes noteikumiem, par persondatu aizsardzību un par iespējām saņemt psiholoģisku vai cita veida attiecīgu atbalstu no citām iestādēm vai organizācijām.

4. Līdztiesības iestādes saprātīgā termiņā informē sūdzības iesniedzējus par to, vai sūdzības izskatīšana tiks slēgta vai arī ir pamats turpināt tās izskatīšanu.

7. pants

Strīdu alternatīva izšķiršana

Līdztiesības iestādēm ir spēja piedāvāt pusēm iespēju panākt alternatīvu strīda izšķiršanu. Šo procesu var vadīt pati līdztiesības iestāde vai cita kompetenta struktūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un **praksi**, un tādā gadījumā līdztiesības iestāde var izteikt apsvērumus minētajai struktūrai. Ja šā procesa rezultātā netiek panākta izšķiršana, tas neliedz tiesības celt prasību tiesā.

8. pants

Izmeklēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir pilnvarotas pēc sūdzības saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas **veikt izmeklēšanu par to**, vai ir pārkāpts Direktīvās **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK** noteiktais vienlīdzīgas attieksmes princips.

2. Dalībvalstis izveido [...] satvaru **izmeklēšanas veikšanai**, kas ļauj līdztiesības iestādēm veikt faktu konstatēšanu. Jo īpaši minētais satvars nodrošina līdztiesības iestādēm efektīvas tiesības piekļūt informācijai un dokumentiem, kas ir vajadzīgi, lai noteiktu, vai ir notikusi diskriminācija. Tas arī paredz piemērotus mehānismus, lai līdztiesības iestādes šajā nolūkā sadarbotos ar attiecīgajām publiskajām struktūrām.
3. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi var arī uzticēt citai kompetentai iestādei [...] pilnvaras, kas minētas 1. un 2. punktā. **Kad** šāda kompetentā iestāde **ir pabeigusi izmeklēšanu, tā pēc līdztiesības iestādes pieprasījuma sniedz tai informāciju par izmeklēšanas rezultātiem. [...]**

8.a pants

Atzinumi un lēmumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir pilnvarotas dokumentēt savu lietas novērtējumu, tostarp konstatēt faktus un sniegt pamatotu secinājumu par diskriminācijas esamību. Dalībvalstis nosaka, vai tas jādara, izmantojot nesaistošus atzinumus vai saistošus [...] lēmumus.
2. Attiecīgā gadījumā gan nesaistošos atzinumos, gan saistošos lēmumos iekļauj konkrētus pasākumus, lai novērstu visus konstatētos pārkāpumus un novērstu atkārtotus atgadījumus. Dalībvalstis izveido piemērotus mehānismus turpmākai rīcībai pēc nesaistošu atzinumu pieņemšanas, piemēram, pienākumu sniegt atgriezenisko saiti, un saistošu lēmumu izpildei.
3. Līdztiesības iestādes publicē **vismaz** kopsavilkumu par tiem saviem atzinumiem un lēmumiem, kurus tās uzskata par īpaši nozīmīgiem. [...]

Tiesvedība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādēm saskaņā ar 2.–5. punktu un **atbilstīgi** valstu noteikumiem par prasību pieņemamību ir tiesības piedalīties tiesvedībā **civillietās un administratīvajās lietās**, kuras saistītas ar Direktīvās **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK** noteiktā vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu.
2. Līdztiesības iestādes tiesības piedalīties tiesvedībā ietver:
 - (a) tiesības piedalīties kā pusei tiesvedībā par tāda saistoša [...] lēmuma izpildi vai pārskatīšanu tiesā, kas pieņemts, ievērojot 8.a pantu; un
 - (b) tiesības iesniegt apsvērumus tiesai saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
- 2.a Līdztiesības iestādes tiesības piedalīties tiesvedībā ietver arī vismaz vienu no šīm:
 - (a) tiesības **ar cietušo piekrišanu** sākt tiesvedību [...] viena vai vairāku cietušo vārdā; vai
 - aa) tiesības piedalīties tiesvedībā, lai ar viņu piekrišanu atbalstītu vienu vai vairākus cietušos.**
3. **Dalībvalstis var paredzēt, ka līdztiesības iestādei ir tiesības uzsākt tiesvedību savā vārdā, lai aizstāvētu sabiedrības intereses. [...]**

4.

5. Dalībvalstis var noteikt, ka **izmeklēšanu** saskaņā ar 8. panta 2. punktu un 8.a pantu neuzsāk vai neturpina, kamēr notiek tiesvedība par to pašu lietu.

10. pants

Procesuālās garantijas

Dalībvalstis nodrošina, ka 6., 7., 8., 8.a un 9. pantā minētajās procedūrās iesaistīto fizisko un juridisko personu tiesības uz aizstāvību tiek aizsargātas. **Saistošus** lēmumus, kas minēti 8.a pantā, var pārskatīt tiesā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

11. pants

Vienlīdzīga piekļuve

1. Dalībvalstis garantē visiem vienlīdzīgu piekļuvi līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un publikācijām.
- 1.a Līdztiesības iestādes **garantē**, ka nav šķēršļu sūdzību iesniegšanai, piemēram, tās var saņemt sūdzības mutiski, rakstiski un tiešsaistē.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes savus pakalpojumus sūdzības iesniedzējiem sniedz bez maksas visā to teritorijā, tostarp lauku un attālos apvidos.

11.a pants

Pieklūstamība un saprātīgi pielāgojumi personām ar invaliditāti

Dalībvalstis nodrošina pieklūstamību un saprātīgus pielāgojumus personām ar invaliditāti, lai garantētu viņiem vienlīdzīgu piekļuvi visiem līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un darbībām, tostarp palīdzībai cietušajiem, sūdzību izskatīšanai, strīdu alternatīvai izšķiršanai, informācijai un publikācijām, kā arī prevencijas, veicināšanas un izpratnes veicināšanas pasākumiem.

12. pants

Sadarbība

Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādēm ir ieviesti atbilstoši mehānismi, lai to attiecīgajās kompetences jomās sadarbotos ar citām līdztiesības iestādēm tajā pašā dalībvalstī un ar attiecīgajām publiskajām un privātajām struktūrām, tostarp darba inspekcijām, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, valsts, reģionālā un vietējā līmenī, kā arī citās dalībvalstīs un arī Savienības un starptautiskā līmenī.

13. pants

Konsultācijas

Dalībvalstis ievieš procedūras, lai nodrošinātu, ka valdība un attiecīgās valsts iestādes konsultējas ar līdztiesības iestādēm par tiesību aktiem, politiku, procedūrām, programmām un praksi saistībā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**.

Tās nodrošina, ka līdztiesības iestādēm ir tiesības sniegt ieteikumus par šiem jautājumiem, publicēt tos un par saviem ieteikumiem pieprasīt atgriezenisko saiti no attiecīgajām iestādēm.

Datu vākšana un piekļuve līdztiesības datiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes vāc datus par savām darbībām, lai sagatavotu 15. panta b) un c) punktā minētos ziņojumus.
2. Savāktos datus sadala pēc iemesliem un jomām, uz ko attiecas Direktīvas **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**, un saskaņā ar 16. pantā minētajiem rādītājiem. Savāktos persondatus anonimizē **vai**, ja **tas** nav iespējams, pseidonimizē.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem var piekļūt statistikas datiem par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**, ja tās uzskata, ka šādi statistikas dati ir vajadzīgi, lai veiktu vispārēju novērtējumu par situāciju attiecībā uz diskrimināciju dalībvalstī un lai sagatavotu 15. panta c) punktā minēto ziņojumu.
4. Dalībvalstis ļauj līdztiesības iestādēm sniegt ieteikumus, par kuriem jāvāc dati saistībā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**, publiskām un privātām struktūrām, tostarp valsts iestādēm, **sociālajiem partneriem**, uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Dalībvalstis var arī ļaut līdztiesības iestādēm uzņemties koordinatora lomu līdztiesības datu vākšanā.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes var veikt neatkarīgus apsekojumus par diskrimināciju.

15. pants

Ziņojumi un stratēģiskā plānošana

Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes:

- (a) pieņem darba programmu, kurā izklāstītas to prioritātes un paredzamās darbības;
- (b) sagatavo un publisko gada darbības pārskatu, tostarp gada budžetu, personāla un finanšu pārskatus;
- (c) vismaz reizi četros gados publicē vienu vai vairākus ziņojumus ar ieteikumiem par situāciju vienlīdzīgas attieksmes un diskriminācijas jomā, tostarp iespējamiem strukturāliem jautājumiem, savā dalībvalstī.

16. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. **Līdz [24 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]** Komisija ar īstenošanas aktu izveido sarakstu ar kopējiem rādītājiem par līdztiesības iestāžu, kas izraudzītas saskaņā ar šo direktīvu, darbību. Sagatavojot rādītājus, Komisija var lūgt padomu Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūrai, Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtam un līdztiesības iestāžu tīkliem ES līmenī. Rādītāji aptver līdztiesības iestāžu resursus, neatkarīgu darbību [...] un efektivitāti, kā arī to mandātu, pilnvaru vai struktūru, nodrošinot valsts līmenī savākto datu salīdzināmību, objektivitāti un ticamību.

Īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18.a panta 2. punktā.

2. Līdz [7 gadi pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam reizi piecos gados dalībvalstis sniedz Komisijai visu attiecīgo informāciju par šīs direktīvas piemērošanu, tostarp datus līdztiesības iestāžu darbību, jo īpaši, ņemot vērā ziņojumus, ko līdztiesības iestādes sagatavojušas saskaņā ar 15. panta b) un c) punktu.
3. Komisija sagatavo ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu un praktisko ietekmi, pamatojoties uz 2. punktā minēto informāciju un attiecīgajiem papildu datiem, ko valstu un Savienības līmenī, jo īpaši no **līdztiesības iestāžu tīkliem ES līmenī un citām** ieinteresētajām personām, savākusi Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts.

17. pants

Minimālās prasības

1. Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt noteikumus, kas darba ņēmējiem ir labvēlīgāki nekā šajā direktīvā paredzētās minimālās prasības.
2. Šīs direktīvas ieviešana nekādā gadījumā nav par pamatu tam, lai samazinātu aizsardzību pret diskrimināciju, ko dalībvalstis jau sasniegušas jautājumos, uz kuriem attiecas Direktīvas **79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK**.

18. pants

Persondatu apstrāde

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes var vākt un apstrādāt persondatus tikai tad, ja tas ir nepieciešams, lai izpildītu kādu šajā direktīvā paredzētu uzdevumu.

2. **Dalībvalstis** nodrošina, ka tad, kad līdztiesības iestādes apstrādā īpašu kategoriju persondatus, kuras minētas Regulas (ES) 2016/679 9. panta 1. punktā, tiek nodrošināti piemēroti un konkrēti pasākumi, lai aizsargātu datu subjekta pamattiesības un intereses.

18.a pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

19. pants

Direktīvas 2000/43/EK un Direktīvas 2004/113/EK grozītie panti

Direktīvas 2000/43/EK 13. pants un Direktīvas 2004/113/EK 12. pants tiek dzēsti. Atsauces uz minētajos pantos minētajām iestādēm vienlīdzīgas attieksmes veicināšanai uzskata par atsaucēm uz līdztiesības iestādēm, kas minētas šīs direktīvas 2. pantā.

20. pants

Transponēšana

1. Līdz ... [24 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

21. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Direktīvas 19. pantu piemēro no [20. panta 1. punktā minētais datums].

22. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs
